

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

Otto von Zweigbergks namn trängde första gången till en större allmänhet på åttioalet och i sammanhang med Uppsalaföreningen Verdandis. Han tillhörde nämligen dennas ledande medlemmar, om hvilka Louis de Geer vittnar i sina Minnen, att "de sades vara icke allenast goda hufvuden, utan ock i sitt enskilda lif ostrafliga och flitiga samt handla af djup och ärlig öfvertygelse". Liksom andra fick Zweigbergk den gången smaka litet af martyriets bitterhet och sötma, och när han 1890 trädde i pressens tjänst, lämnade han bakom sig en akademisk bana, som i den händelse den fullföljts, sannolikt ledt till en akademisk lärostol. Harald Hjärne animerade honom också att skriva för graden, äfven sedan han lämnat Uppsala, men då var tiden försuten; Zweigbergk hade hunnit bli gripen af publicitetens trollmakt, och den som denna en gång fått riktigt fast, blir aldrig lös igen.

Det var i Dagens Nyheter Zweigbergk började sin journalistiska bana, men på den tiden ansågs en akademisk examen knappast gagnelig för fortkomsten i den tidningen. Han öfvergick också snart till Aftonbladet samt antog år 1894 redaktörsbefattningen i den då nya och nu försvunna tidningen Småland, hvilken med Jönköpingsindustriens ekonomiska understöd skulle göra frisinnad politik i Vetterstaden med omnejd. Efter ett par års verksamhet på denna utpost, kallades han 1896 tillbaka till Dagens Nyheter, hvars ledning kommit i andra händer, och det dröjde inte längre än till 1898 förrän Zweigbergk stod i spetsen för bladet: härmed begynte för honom egentligen vägen till äran och härligheten, och det kan ju om de femton år han varit Dagens Nyheter hufvudredaktör sägas, att denna period för dem bägge varit en period af ständigt stigande inflytande. Tidigare hade D. N. ju knappast betraktat politiken som en hufvuduppgift, och dess faiblesse för landtmannapartiet var nog snarare en instinktiv dragnig åt demokratin, än uttryck för ett klart medvetande.

När Zweigbergk blef Dagens Nyheter chef, inträdde en afgjord förändring. Han hade fört med sig till det gamla affärsföretaget verkligt politiskt intresse, entusiasm för de idéer som fyllt studentårens stridslif samt en rik fond af bildning och intelligens. Den unga skara som delat lufv och ledt i Verdandis Sturm und Drang tycktes ha flyttat ut i lifvet med något tyst frimurarelöfte att eröfra riket, och vi ha ju sett huru i våra dagar deras drömmar tagit gestalt åtminstone så till vida som Verdandis förste ordförande nu är Sveriges förste minister. Men herr Staaff hade inte nått så högt, om ej den gamle kampanen från Uppsalaåren förkunnat ordet från Dagens Nyheter predikstol. Zweigbergk är nog den bland nu lefvande svenska publicister som utöfvat det största inflytandet på det allmänna tänkesättet; han är Sveriges Viggo Hörup och har liksom denne funnit sin främsta uppgift i att bearbeta opinionen. Medan t. ex. David Bergström delade sina gracer mellan riksdagen och pressen samt gaf den förra hufvudparten af sin kärlek, har Zweigbergk uteslutande ägnat sig åt det skrifna ordet, och denna omständighet förklarar såväl den rangställning han

för närvarande intager i svensk publicitet som hans position inom nutida svensk politik.

Om Zweigbergk liksom de andra Verdandistledarne kommit in i riksdag och utskott, hade han sannolikt gått i statsrådsuniform och varit en lika god compromissarius som de. Nu har han hållit sig fri från riksdagsparlamentarismens inflytelser och står därför relativt oberörd af den ackordens aand, som ovillkorligen hör densamma till. Han har visserligen därigenom också gått miste om en del praktisk politisk erfarenhet, men aristokrat, som han i grund och botten är, har han nog funnit dessa Marthasbekymmer mindre tilltalande. För det liberala partiet — och därmed för landet — har emellertid denna hans återhållsamhet varit till gagn, ty den har beredt honom möjlighet att säga sina egna det, han anser vara sanning, och för dem höja det aldrig sofvande samvetets röst. För en så stark personlighet som Zweigbergk är det naturligtvis svårt att gå i flock och farnöte, och det blir ännu vanligare att göra det, när sällskapet ibland visar så litet af sann liberalism som här är fallet. Där man sätter likhetstecken mellan frisinne och förbud, kan han inte vara med, liksom han vägrar sin medverkan, när man upphöjer opportuniteten till ledstjärna för sina handlingar. Man förstår därför lätt den oppositionsställning han för närvarande intager till det parti han egnat sina bästa mannaår, och äfven den som ej i allt kan gilla hans åskådningar eller fritaga honom från att i stridens hetta mer än nödigt tillämpa krigarens rätt att sära och döda, måste taga hatten af för den ärlighet hvarmed han fattar sina ståndpunkter och förfäktar dem. Han är en son af åttioalet och har i blodet en kritikens stämma som han aldrig kan tystna. Därför blir humbugen honom en styggelse; med glädje angriper han det som enligt hans tycke faller under den rubriken hos motståndarna, men han drar sig ej heller för att obarmhärtigt blotta den när han finner den hos sina vänner. Och det är hans heder.

Denna kritiska lust och den skärpa hvori han kläder dess yttringar ha gjort att en del af hans motståndare ägna honom en tillgifvenhet af mycket måttlig värmegrad. Han har nu också den olyckliga förmånen att äga ironiens vapen i sin andliga rustkammare, och det är, som bekant, icke populärt här i landet: starka karlar ha vi godt om, men kvicka . . . Emellertid lära väl det offentliga ordets män liksom våra aktiva politiker på hans femtioårsdag villigt ge honom en uppriktig lyckönskan samt det odelade erkännandet att han som publicist utfört och utför en betydande lifsgärning, hvars värde ytterligare höjes däråf att han under densamma aldrig låtit sig påverkas af bisyften af något slag.

D:r v. Zweigbergk är född den 23 maj 1863 i Skölvfvens församling af Skaraborgs län. Han blef student i Uppsala 1882, fil. kand. 1884 och licentiat 1889 samt ingick påföljande år i pressen. Han har varit Publicistklubbens ordförande och deltagit i frisinnade landsföreningens organisationsarbete bl. a. som vice ordförande i förtroenderådets verkställande utskott, hvilken post han emellertid nu fått lämna på grund af opposition mot regeringens politik på vissa punkter.

Hj. Lundgren.

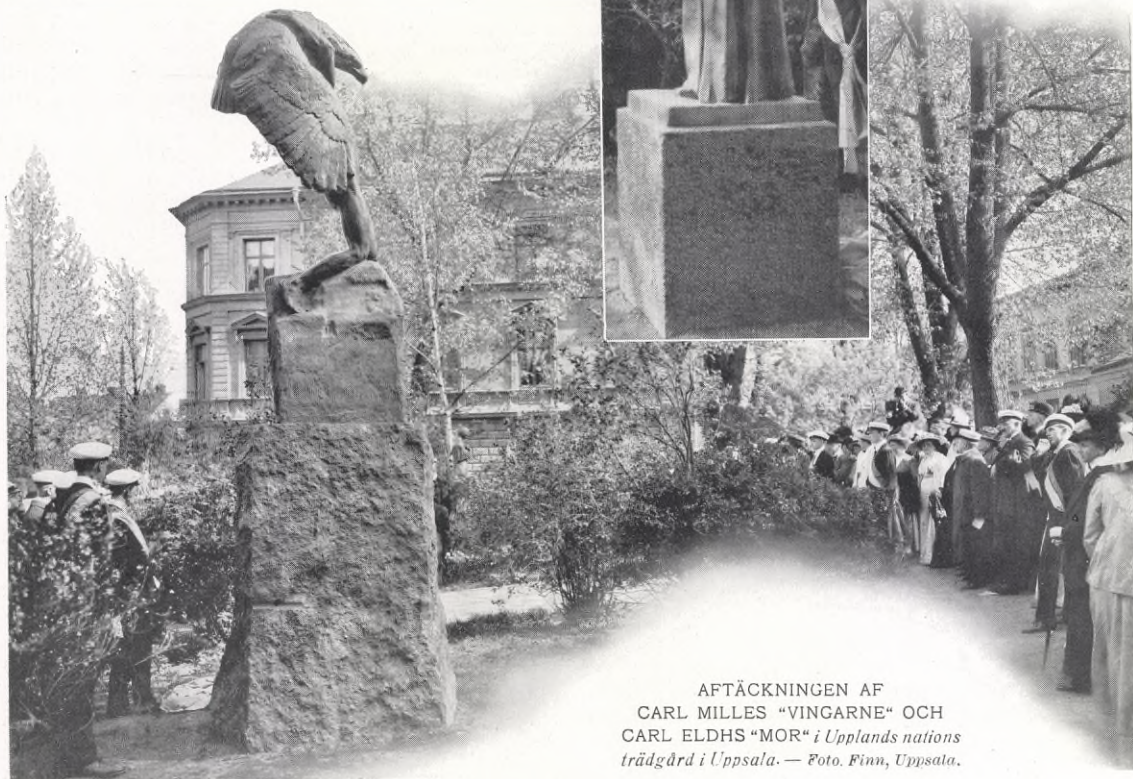

AUGUST STRINDBERGS GRAF med det i dagarne resta korset.

Medan man inom svenska konstnärskretsar dryftade planen att på *August Strindbergs graf* på Nya kyrkogården i Stockholm resa ett den hånsofne diktaren värdigt, storslaget mausoleum, påträffades bland skaldens efterlämnade papper ett bref, hvari han uttalar önskan om att hans sista hvilorum skall smyckas endast med ett enkelt träkors. Med hörsamhet mot denna önskan aftäcktes i närvaro af den bortgångnes anförvanter och närmaste vänkrets den 16 maj på August Strindbergs graf en enkel minnesvärd, ett träkors i grågrön ek med inskription i guld. Öfver korsets midt läses August Strindbergs namn med födelse- och dödsår samt på korsets tre spetsar det latinska citat den hånsofne i lifstiden själf valt: "O crux, ave spes unica" (Hell dig kors du mitt enda hopp).

Huruvida det svenska folket skall för sig såsom slutgiltigt godtaga en anordning så beklämande enkel som denna, äfven om den anvisats af den hånsofne själf, är väl knappast troligt. Korset är rest som August Strindberg velat, må i sinom tid äfven svenska folkets önskan få sitt uttryck.

Uppsala studentkärs vårfest firades den 17 maj under traditionella former med sång, musik, tal och dans. Ett nytt moment i festligheterna tillkom därigenom att Upplands nation omedelbart efter Allmänna sångens värkonsert aftäckte de afgjutningar af Carls Milles' "Vingarne" och Carl Eldhs "Mor" hvilka skulpturer rests i nationsträdgården. I närvaro af de båda konstnärerna, universitetets rektor och prorektor, nationsmedlemmar m. fl. öfverlämnade greve Eugen Lewenhaupt i bidragsgifvarnes, forna och nuvarande landsmäns namn, i nationens ägo de båda konstverken, hvilka genom sin såväl yttre skönhet som ideella innebörd alldeles särskildt äro egnade att smycka ungdomens stad.

AFTÄCKNINGEN AF CARL MILLES' "VINGARNE" OCH CARL ELDHS "MOR" i *Upplands nations trädgård* i Uppsala. — Foto. Finn, Uppsala.

MOTTAGNINGSHÖGTIDLIGHETEN I K. DRAMATISKA TEATERNS FOYER. Bilden härvid: "Thalias Tjänare" sjunga vid invigningen af förbundets standar.

Ett stort antal af vårt lands sceniska artister samlades den 15 maj i hufvudstaden för att deltaga i det af Svenska Teaterförbundet anordnade skådespelaremötet med dess studieveckan, hvilket då tog sin början. Vid mottagningshögtidligheten i Dramatiska teaterns foyer hölls hälsningsanförandet af förbundets ordförande hr Tore Svennberg, hvarefter direktör Axel Collin frambar skådespelarekårens tacksamhet dels till Gustaf Fred-

PAUL WEGENER, den berömda tyske skådespelaren, gästär Stockholm i och för uppträdande i Aug. Strindbergs "Dödsdansen".

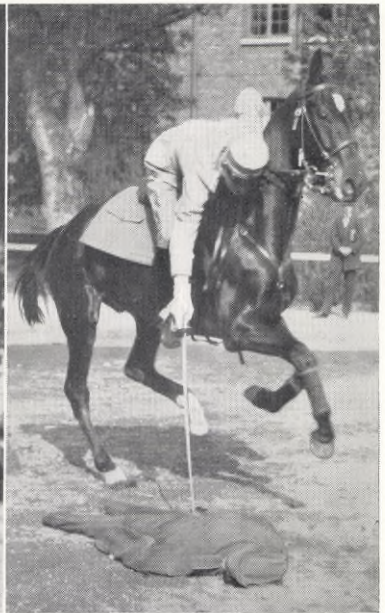

rikson för hans donation till ett skådespelarnes ålderdomshem och dels till Tore Svennberg för det af honom till förbundet skänkta och vid mötet aftäckta standaret. Vid sammanträdet förekom därjämte föredrag af teaterchefen Tor Hedberg öfver det moderna teaterväsendet samt sång af T. S:s kör.

Programmet för kongressen har upptagit utom föreläsningar öfver i samband med skådespelarekonsten stående ämnen öfverläggningar i såväl konstnärliga frågor som praktiska angelägenheter. — Kongressen, den första i sitt slag här i landet, räknade som deltagare mer än tre femtedelar af Svenska teaterförbundets 500 medlemmar.

*

Det sedan lång tid tillbaka bebådade gästspelet i Stockholm af den tyske skådespelaren Paul Wegener äger rum den 25—27 maj på Dramatiska teatern, hvarvid med tysk ensemble Strindbergs "Dödsdansen" kommer att uppföras. — Paul Wegener, tidigare en af de bästa krafterna vid Deutsches Theater, tillhör nu Theater des Societärs i Berlin och räknas som en af Tysklands mest betydande karaktärsskådespelare. En af hans främsta skapelser är Edgar i "Dödsdansen", den roll med hvilken han nu skall framträda för svensk publik.

H. S. D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

FRÅN HÄSTUTSTÄLLNINGEN I STOCKHOLM.

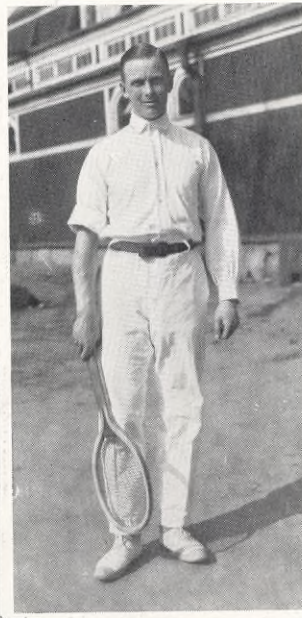
Foto. Lamm, Stockholm.

T. v.: Underlöjtnant A. Florman på "Polly", en af 1:sta pristagarne i prishoppningen på Stadion. — T. h. Löjnanten greve A. Cronhielm å "Fanfar", 1:sta pris i säbelluggning.

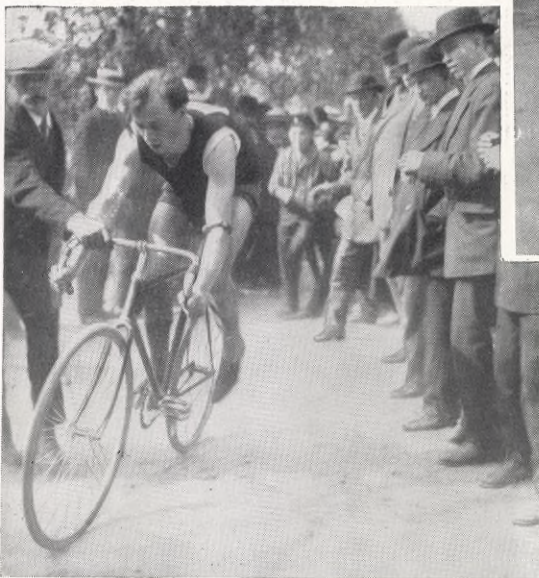
Årets hästutställning i Stockholm, den tjugonde ordningen, ägde under liflig tillslutning från hästsportintresserade kretsar rum den 16—19 maj med utställningsplats på Djurgårsslätten och täfplingsplats dels på Fältridklubbens hinderbana, dels i Stadion. Täflingarne, hvilka som aktiva deltagare räknade ett stort antal af vårt lands yppersta ryttare, vittnade på ett lysande sätt om den svenska ridsportens raska utveckling och nuvarande höga ståndpunkt. Särskildt beträffande prishoppningen med dess ofantligt svåra hinder vunnos utomordentligt goda resultat, öfverglänsande t. o. m. förra sommarens olympiska segrar.

Finalmatchen i de nationella tennistäflingarne i Stockholm om svenska herrars mästerskap utspelades den 10 maj mellan T. Grönfors och F. Möller. Den förre segrade med 6—3; 5—7; 6—4; 8—6 och hemförde därmed mästerskapet å inomhusbanor.

T. GRÖNFORS, segrare i täflan om svenskt mästerskap i single.

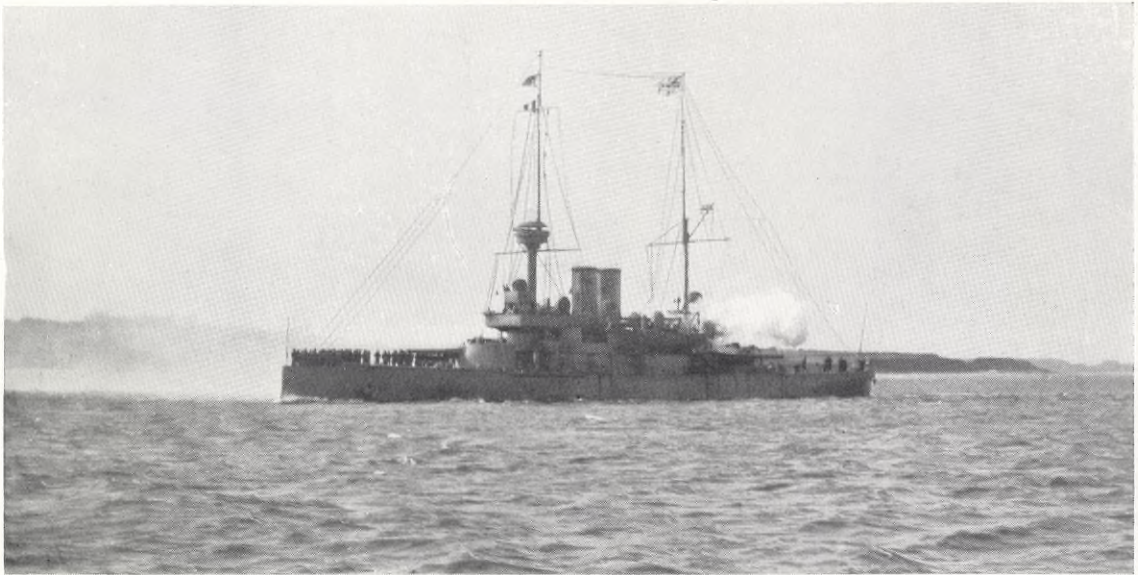
Cykeltäflingen Örebro—Västerås — Örebro den 18 maj räknade 15 deltagare. Herr A. V. Person (U. C. K.) inkom därvid i god kondition som förste man med en tid af 7 tim. 15 min. 49,4 sek. Täflingen försvarades af stark motvind.

A. V. PEHRSON, segrare i cykeltäflan Örebro—Västerås—Örebro. (Foto Sjöquist, Örebro.)

W. KOHLEMAINEN I AMERIKA. Segrade öfverlägset vid 15-mils löpning i Celtic Park. (Text å sid. 544).

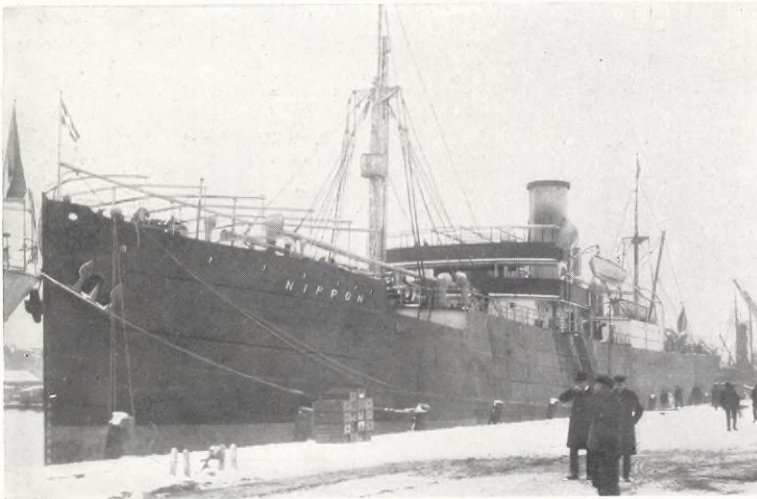
Efter fotograf.

H. M. PANSARBÅT THOR INLÖPER UNDER SALUT I KIELS KRIGSHAMN DEN 10 MAJ. Kistich: Bengt Sjöfverparre.

Det första elektriska tåget på banan mellan hufvudstaden o. Saltsjöbaden afgick, hälsadt af stora människoskaror, d. 18 Maj kl. 10.15 f. m. från Stockholm. Tåget medförde därvid som passagerare konungen, härtigparet af Vestergötland, prinsessan Margareta och prins Eugen på resa till Saltsjöbaden för att öfvervara kyrkoinvigningen där.

SALTSJÖBANANS FÖRSTA ELEKTRISKA VAGN FÖR DE KUNGLIGA TILL SALTSJÖBADEN DEN 18 MAJ.

Svenska Ostasiatiska kompaniets ångare "Nippon" har på resa från Manilla till Singapore öfverfallits af en tyfon och drivits i land vid Santa Cruz Zambales på ön Luzon, Filippinerna. Besättningen räddades.

Nippon, byggd 1909 i Newcastle och med en lastdrygheit af 7,300 tons d. w., var den största af de fyra ångare, med hvilka det nybildade Ostasiatiska sällskapet nyssnämnda år upptog det gamla "Ostindiskas" ärofulla verksamhet. Sedan nämnda tid har bolaget förvärfvat ytterligare två jätteångare hvardera mätande 9,000 tons.

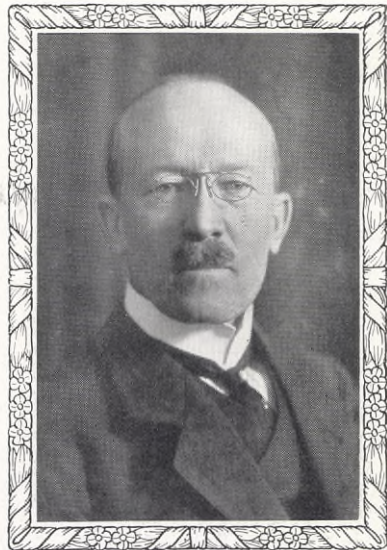
Vidstående bild:
"NIPPON". SVENSKA OSTASIATISKA
KOMPANIETS NYLIGEN FÖROLYCKADE STORA ÅNGARE.

Efter porträtt. Klisché: Bengt Silfverparre.
K. A. WALLENBERG.
Kyrkans gifvare.

Det är inte en tillfällighet, som kommit den svenske storförfinansören K. A. Wallenbergs sextioårsdag att infalla samtidigt med, att Saltsjöbaden, den vackra Stockholmsnyckeln vid hafvet, firar en af de betydelsefullaste minnesdagarna i sin sällsynt utvecklingskraftiga tillvaro.

Nästan hvarje gång, och tillfällena ha inte varit få, som vi i denna tidning haft anledning i ord eller bild beröra något aktuellt moment i Saltsjöbadens historia, har detta skett i samband med påvisande af köpingens grundläggares gynnande insatser. Och K. A. Wallenberg är Saltsjöbadens verkliga skapare och grundläggare, dess outrörlige befrämjare och utvidgare.

Efter porträtt. Klisché: Bengt Silfverparre.
FERDINAND BOBÉRG.
Kyrkans skapare.

När därför Saltsjöbaden utnyttjade det tacksamma tillfället, att samtidigt som samhället firade sin egen 20-åriga tillvaro, det på ett oförglömmeligt sätt offentligt fastslog sitt medvetande om sin obetalbara tacksamhetsskuld till grundläggaren genom att, vid dennes den 19 maj infallande 60-årsdag ge denna tidpunkt en prägel af storstilad festlighet, så var detta en akt af värdig hedersbevisning, som fick ett genomgående glänsande förlopp.

H. S. D. har redan förut i annat sammanhang

och i större utsträckning sysselsatt sig med K. A. Wallenbergs person och verksamhet. Det må för dagen därför vara oss nog att endast med några rader nämna om den banbrytande uppgift, dir. Wallenberg löst i egenskap af ej mindre chef för ett af vårt lands största och inflytelserikaste penninginstitut, Stockholms Enskilda Bank, än den som på ett öfverlägset sätt förstätt öppna den internationella penningmarknaden för svenska legitima lånebehof. Sveriges nu så betydelsefulla låneförbindelser med

H. S. D:s STOCKHOLMSFOTOGRAF.
FRÅN KYRKANS INVIGNINGSDAG: Konungen, hertigparet af Västergötland och prinsessan Margareta samt prins Eugen.

Klisché: Kom. A.-B. Bengt Silfverparre, Sthm. Gbg.
BANKDIREKTÖR K. A. WALLENBERG MED FRU (vid sin makes vänstra sida).

De bilder vi ofvan och å vidstående samt å följande sidor återgifva, torde lämna bästa möjliga föreställning om arten af den kyrkobyggnad Saltjöbaden nu erhållit i gåfva. — För jämförelse hänvisas till bilden af kyrkans yttre å sid. 538. Af det inre är främst att märka det hvita marmor-

Frankrike leda sålunda sitt ursprung i de förbindelser, som K. A. Wallenberg redan tidigt förstod träffa med detta lands kapitalister till stöd och favör för den hungriga, kapitalsvaga svenska industrien, hvilken då hårdt led af hela vårt lands ekonomiska isolering. Knut Wallenbergs öfvertagande af chefskapet i Enskilda banken vid faderns, gamle A. O. Wallenberg, död 1886 betecknar därför en märkesdag i Sveriges ekonomiska utveckling.

Vid sidan af talrika storfiansiella bedrifter har K. A. Wallenberg, som känt är, haft tillfälle att

nedlägga åtskilligt af sin eminenta kraft både i det politiska och kommunala lifvet. En utpräglad högerman, men med stora fria drag, har han som ledamot tillfört Första kammaren en högt värderad fond af sakkunskap och vederhäftighet, sedan han 1906 tog plats bland senatorerna. I Stockholms stadstullmäktige har han suttit sedan 1883, och ett par af de tyngsta eller svårast behandlade frågor, som där varit uppe, ha endast vunnit en omedelbar för alla parter tacknämlig lösning — genom Wallenbergs personliga ingripande. Man må blott erinra om

altaret med dess krucifix i gediget silfver och guld med inlagda emaljer och ädelstenar; vidare den vackra dopfunten; t. v. predikstolen och epitafiet; midt emot synes orgelläktaren och därunder ligger det Wallenbergiska grafkoret, med dess vackra sarkofager och ypperliga mosaikmålningar.

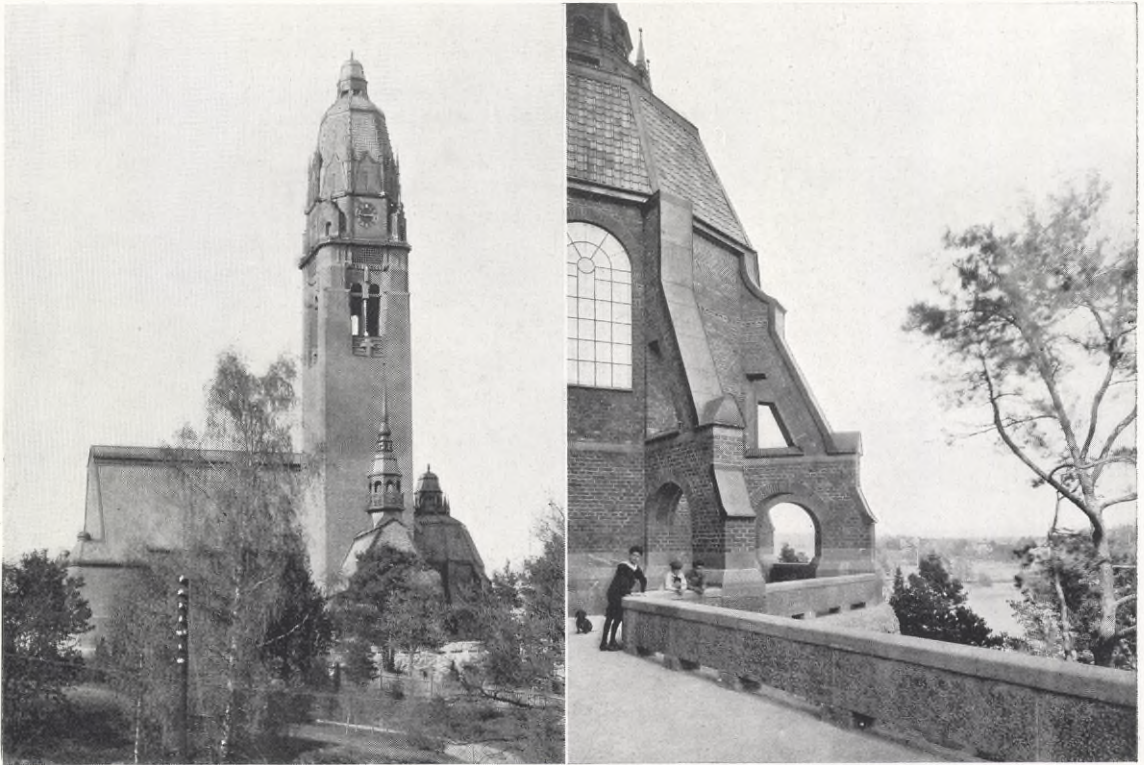
hans kamp för den nya Handelshögskolan, då K. A. Wallenbergs gåfva af 100,000 kr. lade grundstenen till den nu resta byggnaden. Den med rund hand skänkta halfva miljonen till Stockholms Stadshusbyggnad ligger troligen ännu färsk i allas minne.

Dessa generösa drag har K. A. Wallenberg, sin 60-årsdag till ära, låtit följas af ännu ett, sällsynt vackert och hedrande: han har till sitt kära Saltsjöbaden öfverlämnat en kyrka. Och hvilket tempel! Sällan har på en plats natur och arkitektur mötts med så öfverväldigande, förnäma later i vårt

land. Ferdinand Boberg, mästaren, har åter lyckats skapa ett monument af oförgätligt värde.

Sådan kyrkan i söndags — invigningsdagen — reste sig på sin dominerande höjd vid den vackra Neglingeviden, omramad af hela vårens tjuskraft, väckte den ett enstämmt utrop af beundran bland de tusentals människor, som från köpingen, Stockholm och alla trakter däromkring samlats för att öfvervara invigningsfestligheterna.

Uppenbarelsekyrkan, såsom namnet är, erbjuder redan i sin exteriör en del markanta afvikelser från

H. 8 Da STOCKHOLMSFOTOGRAF.

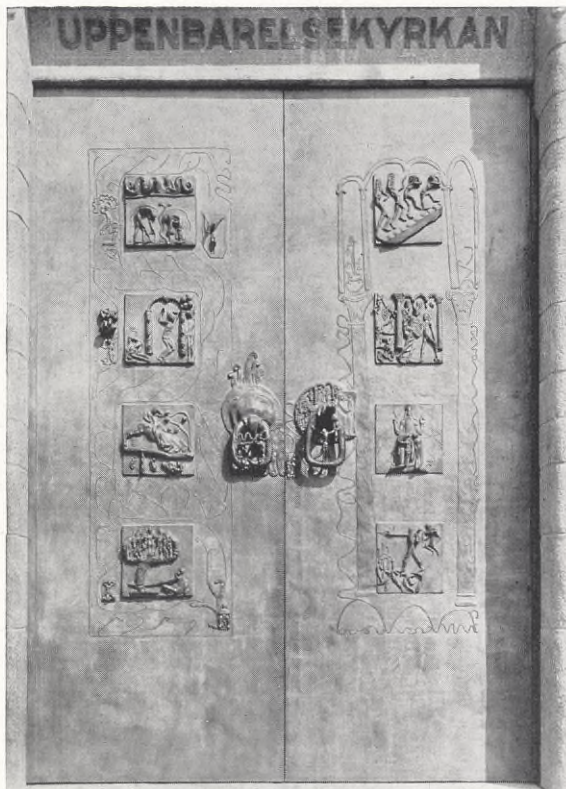
EXTERIÖRER AF UPPENBARELSEKYRKAN MED UTSIKT ÖFVER SALTSJÖBADEN.

Kliché: Kem. A.-B. Bengt SJÖVERGARE, Sölm-Öbg.

våra kyrkors sedvanliga stilarter. Särskildt den breda loggian, som löper omkring dess östra och södra partier, gör med sina mäktiga hvalfbågar ett starkt intryck.

Träder man så in i templet genom Carl Milles och Bobergs kopparportar, underbara verk af nobel tankemättad konst, bländas man gärna af den förtätade rikedom på färger och dekorativ utsmyckning, som interiören bjuder. En gråblå färgton är den förhärskande, med inslag af blått och rött och med upphöjningar i guldtön. Konstnärligt märkliga äro särskildt altaret med ett krucifix, dopfunten och predikstolen.

Kyrkan, som fått sin utsmyckning af freskomålningar af Olle Hjortsberg, är byggd med de tre trosartiklarna som grundmotiv. Genom den åt vester liggande ingången, öfver hvilken står inhugget kyrkans namn, kommer man in i långskeppet, hvars fond utgöres af "Triumfbå-

Ljtor fotograf.

Kliché: Bengt SJÖVERGARE

BRONSSPORTARNE AF CARL MILLES.

gen", representerande första trosartikeln — smyckad med en komposition, föreställande olika människotyper i bön inför Skaparens tron. Man återfinner i skaran af dessa anletsdragen af en del af de personer, som närmast haft att göra med kyrkobygget och templets utsmyckning.

Till venster om "Triumfbågen" befinner sig predikstolen, medan till höger, med ingång under läktaren, K. A. Wallenberg låtit inreda ett grafkor åt sig själf under tornet. Innanför "Triumfbågen" möter man templet's andra grundmotiv, andra artikeln, Kristus på korset, en träskulptur af rikt värde, utförd af Milles. Därifrån kommer man så in i det attackantiga koret, hvars väggar äro dekorerade med fem väggmålningar föreställande Birgitta och Mathias, Martin Luther och Gustaf II Adolf, Ansgarius och S:t Botvid, Erik den helige och S:t Henrik samt Monica och

S:t Augustinus. Det hela gör ett stämningsfullt, enhetligt intryck, ej minst samladt genom de färglagda fönstrens ljus och andra anordningar.

Är Uppenbarelsekyrkan sålunda ett storslaget verk, bevaradt åt senare tiders minnen, blef dess invigning ett lefvande sadant för dem, som blefvo i tillfälle öfvervara denna.

H. M. Konungen, prins Carl med hertiginna samt prins Eugen företrädde i främsta rummet vårt lands högsta kretsar, och kring dem slöt sig så en representativ samling af allt, hvad vi äga förnämst på olika områden och kulturgrenar.

Invigningsmessa med kantat af prof. Nathan Söderblom och senare högmessa med pre-

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAP. UPPENBARELSEKYRKAN: Altaret i hvit marmor med krucifix i gediget silver och guld med inlagda emaljer och ädelstenar.

Kitch: Emgt Silfverparre.

dikan af kontraktsposten Cederblad öfvervars af så betydande stora människomassor, som templet kunde rymma.

Saltsjöbadens speciella hyllningsfester hade däremot uppskjutits till måndagen då de på ett omfattande sätt manifesterade hela samhällets lifligaste deltagande vid firandet af 60-åringens stora dag.

Hyllningsadresser af olika slag öfverlämnades, och som ett sannskyldigt stormansmonument kommer köpingen att till sin grundläggares minne redan under hans lifstid uppresa ett imponerande minnesmärke, i granit bevarande K. A. Wallenbergs drag och namn.

H. 8 D:s STOCKHOLMSFOTOGRAP. MOSAIKHVALFVET I WALLENBERGSKA GRAFKORET.

FRÅN INVIGNINGEN AF SALTSJÖBADENS UPPENBARELSEKYRKA.

LILLPOJKEN.

EN HISTORIA FRÅN ÖBACKA. — FÖR HVAR 8 DAG AF EMAN.

YDOSTEN låg på i rykande ilska sedan tre dagar tillbaka.

Sjön vråkade in genom södra inloppet, de smutsgröna vågorna brötos sönder till skum mot kanaluddens stenvallar, fräste och spottade kring Nybrons pollare, fingo fart ute på norra fjärden och gingo i väldiga bränningar upp på Vagnölandet.

En stormfågel skrek öfver Nattviken, där vedskutorna vändades vid kajen, himlen stod linjerad af en stickande hagelsvärm. Det dånade olycksbådande öfver taken.

Gatorna voro folktomma. Brandsoldaterna, som den tiden gingo nattpolis, hade sökt sig in under tak. Karamellstånden nere vid skeppsbron sletos bort bit för bit. Det var ett herrans väder.

Men längst ute vid bråbänken, där skummet yrde öfver järnräcket, stod gubben Modig, gammelstaccakarn, och stirrade med svidande ögon in i mörkret där utåt norra inloppet. — Hagelskuren drog bort, och nu föll regnet som i strömmar.

Modig höll stadigt i räcket med båda händer för att inte sopas i sjön. Blicken hängde envist kvar vid verkstadsudden och läpparna rördes oafbrutet.

— I dag kommer han... lillpojken... briggen. Han kommer... nog... Stormen tilltog och sjön slog våldsamt öfver kajutsprånget. Modig blef öfverspolad och erfor en isande känsla af skräck både för sin egen belägenhet och den väntades.

— Det går inte! Nej, säger jag, det går inte... hjälp... det går inte...

Modig släppte sitt tag om järnräcket, arbetade sig rundt båtlaningen, följde med vinden utåt norrkajen, förbi tatterslottet och verkstan, ut efter stranden. Långt ute på Draghällan stannade han, i lå under skogen, ömsom lyssnande, ömsom stirrande. Kroppen vaggade fram och åter och läpparna rördes.

— I dag kommer han, lillpojken... briggen... i dag...

* * *

Så hade lotsarna på Härnöklubben och snokarna på tulljakten ofta sett honom, särskildt mot svårt väder. Det var som visste han säkert att lillpojken och briggen Malin skulle komma en sådan natt. Ibland stod han uppe på klippan, ibland, när ett segel dök upp i söder, stod han till knäna i vattnet.

Det var länge sedan sjöman Modig slog sig ned på landbacken och blef vedhuggare och gårdskarlar hos rådman Ström.

Det var efter höststormarna 94, då sjön tog hans båda äldre söner. Den ene gick öfver bord på finska kusten. Den andre gick med skonerten Blenda i fraktfart på Östersjön. Efter en rasande sydvest kom en dag i november en sönderlagen lifbåt, märkt Blenda, och en del vrakspillror flytande upp mot Ekerö på Åland. Mer visste man inte.

Året därpå dog hustrun, sedan hon gifvit lifvet åt Kalle, lillpojken.

Och nu skulle lillpojken inte bli sjöman. Han skulle i snickarlära på verkstan och bli hemma hos far.

Men innan lillpojken blef gammal nog för snickarbänken, hängde han dan i ånda på skutorna, som lossade salt och kalk på norrkajen, eller också fann man honom på Nätterkvists varf på Kronholmsidan, där skutorna lågo med botten i vädret för att koppas. Där hjälpte han gastarna att länsputa eller gubbarna att dra spelet, när skutorna lades eller också sökte han gammal kopparspik i drefvet och sålde till Edberg på Bockholmen, som vägde nätt åt småpojken och vände på slantarna.

Modig såg med stigande oro och vrede på pojakens förehaivanden. Ofta bröt han sönder Kalles barkbåtar och förbjöd honom under rysliga svordomar att vistas nere på skutorna under hans bortevaro. Och när han vid sådana tillfällen lugnat sig något, började han berätta för lillpojken om skeppsbrott, om sjömannens vedermödor och hafvets alla fiasor, så att håret kunde resa sig på ens hufvud.

Men lillpojken hörde uppmärksamt på med halföppen mun och tindrande ögon, och vid en ryslig situation råkade han en gång utbrista:

— Ta om det där stället, far, det var så bussigt!

Den gången fick lillpojken stryk, och mellan rappen och svordomarna fick han veta, att han förr skulle dö än få sätta sin fot på ett fartyg.

Men när Modig var god, tog han lillpojken i knäet och målade ut för honom hur trefligt de skulle ha tillsammans, när far blef gammal och Kalle gick på arbete på Verkstaden hos den snälle Dahlberg med det hvita skägget och förtjänade pengar som en riktig arbetskarl. Då var gubben så rar och smeksam, att lillpojken rakt inte kunde låta bli att lofva, om och om igen:

— Aldrig skulle han lämna far och gå på sjön... aldrig!

Lillpojken blef 15 år omsider och kom i snickarlära på Verkstan, och sällan fick han nu tillfälle att klättra omkring på skutorna, äntra i riggen, tigga kåx af kocken eller höra lustiga visor till dragharmonika i skansen. Och Modig var förnöjd och glad åt lillpojken, för att denne, som det tycktes, hade slagit sjömanstankarna ur hägen.

En vinter hade gått, och så en dag kom lillpojken hem med andan i halsen och en ståtlig fullriggare i famnen.

— Far du, titta! Jag fick lof af Dalberg att göra den på lediga stunder! Säj, far, är den inte bussig?

Modig mulnade ett ögonblick, men så klappade han lillpojken på axeln och granskade mästerverket närmare. Och ett mästerverk var det. Skroifvet, som var ungefär en meter långt, var smäckert och välformadt, galjonbilden väl skuren, ankare, spel, ratt, kajutor, lifbåtar, rigg, allt utfördt med en noggrannhet och en sakkänedom, som förbluffade gamle Modig.

Kommande söndag skulle det profseglas.

Nere vid båtlaningen var det folksamt på söndagsförmiddagen, när lillpojken, fullriggaren och Modig uppenbarade sig. En hop småpojkar hängde i båtarna. En del hade krökta knappålar på en trädända och metade spigg, en del seglade med barkbåtar och fenkuttrar; där seglade till och med en gammal galosch, som gick på tvären som en fyrkantpräm. Från länningen gick en våt väg upp mot stugorna. Öhmans Bernhard hade just lommat hem, lungblöt och gråtfärdig. Han hade plumsat i under sina fruktösa försök att fiska upp en gammal ansjovisburk från länningens botten.

Nu kom lillpojken, som sagt, med fullriggaren. Småpojken glömde refvar och spigg och fenkuttrar och skockade sig kring Kalle. Den gamla galoschen seglade ut ur länningen för akterlig bris, utan att ägaren märkte det. Kalle satte fullriggaren i sjön och ordnade seglen.

A-å... så den seglade?

Småpojken gapade och fingo knappt fram ett ljud till att börja med. Men när en lekfull bris förde skutan genom länningens öppning ut på fjärden, brast det lös. Undan gick det, så att lillpojken i en lånad eka knappast kunde hinna upp snällsegelaren. När han kom tillbaka, sade han i en ton, som endast väntade odelad bekräftelse:

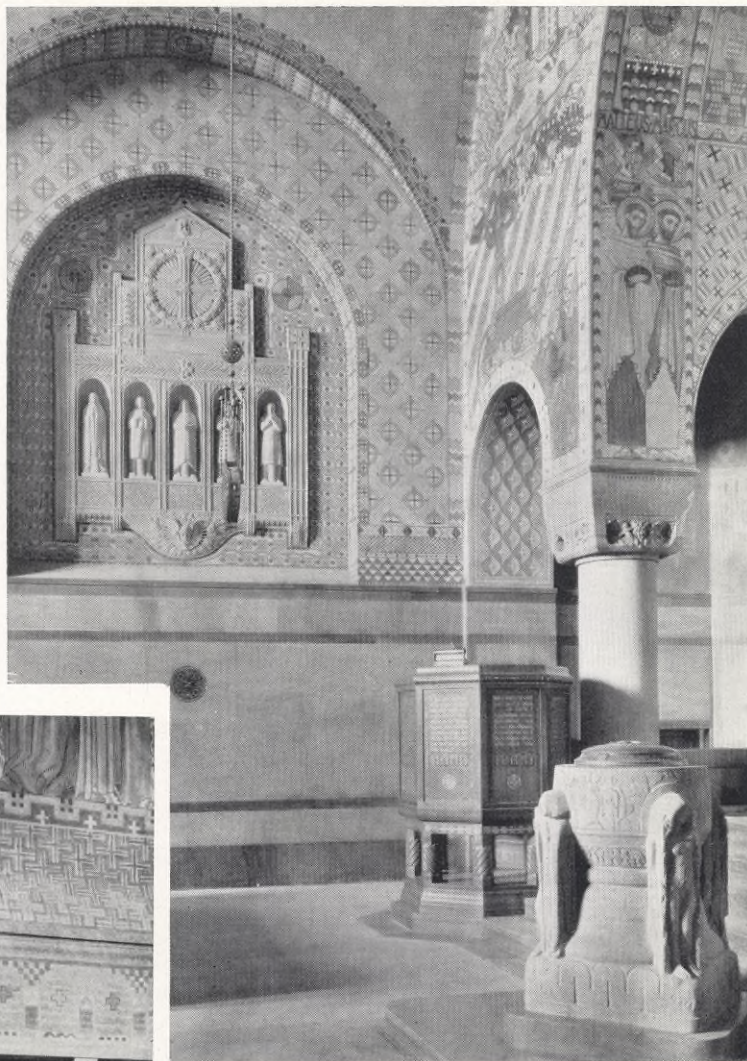
— Far du, det var mej en hug-gare att segla. Så där skall det gå när jag seglar till Afrika och...

Lillpojken hann inte avsluta meningen, förrän Modig ryckte till sig skutan, höjde den öfver hufvudet och slungade den med all kraft i marken, sparkade till bitarna och gick direkt hem.

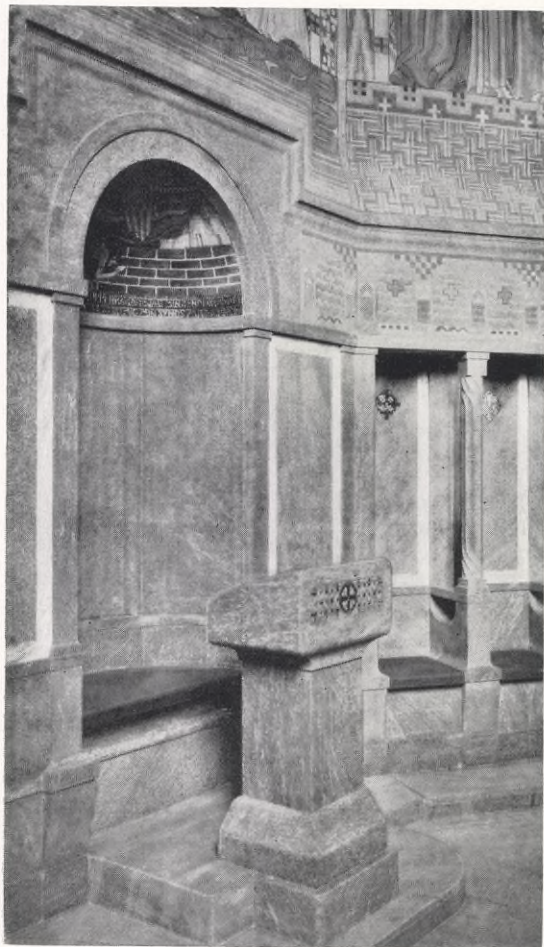
Lillpojken såg frånvarande på spillrorna af sin skatt. Han grät inte, sade heller ingenting, men det var som om något hade vaknat långt därinne. Det kom ett hårdt drag kring munnen och med spänstiga steg gick han därifrån.

Från den dagen växlade han icke många ord med fadern. Denne var ständigt på svårt humör och hade till och med börjat spionera på lillpojken. På så sätt upptäckte han att Kalle ofta styrde sina steg till kapten Lundin på Finnberget.

Så en morgon på eftersommarren var pojken uppe i otta. Modig vaknade och undrade hvad som stod på.

PREDIKSTOLEN, DOPFUNTEN OCH EPITAFIET, ALLT SKULPTERADT AF CARL MILLES.

ter fotografi.

Klubb Bengt Sjöförsvar

UPPENBARELSEKYRKAN: NISCH BAKOM ALTARET.

— Sof du far, sade lillpojken, solen är bara på Östmans vedbotak än. Det betydde att klockan var 5. Lillpojken gick ut och Modig såg vid en titt bakom gardinen att färden som vanligt gick åt Finnberget. När gubben blef färdig gick han efter till Lundins.

Hvad som där sades, veta vi icke, men när Modig gick hem var han böjd i ryggen som en åttioåring.

— Fadersblodet, sa han, den djävulen, mumlade Modig med tonlös stämma. — Fadersblodet, den djävulen...

När briggen Malin seglade samma afton, stod gubben Modig i rådman Ströms vedbod och högg så att flisorna röko. Men ombord stodo kapten Lundin och lillpojken på kajuttaket och spejade efter Modig, som hållit sig undan hela dagen.

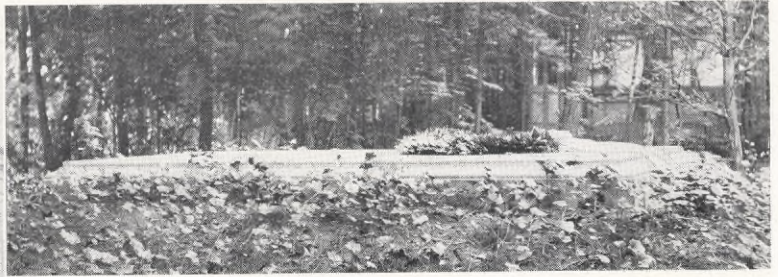
Ären gingo. Modig slöade till, kroppsligen och andligen, och när lillpojken äntligen skref, att han skulle komma hem två månader efter brevet, bekom det honom ingenting. Men då någon frågade, om inte pojken snart skulle komma hem, svarade han mekaniskt:

— Om två månader...

Och två månader gingo och folk frågade, om han kommit.

Efter fotografi. Klöcher enligt Sijversparre.
 DET HUS I LEIPZIG, DÄR RICHARD
 WAGNER FÖDDES DEN 22 MAJ 1813.
 Se H. S. D. N:r 30.

RICHARD WAGNERS FÖRSTA OCH SISTA JORDISKA BONING.
 GRAFVEN VID VILLA WAHNFRIED I BAYREUTH, efter den aflidnes i lifstiden ut-
 talade önskan hällen i enkel stil.

Kostymfäster äro för närvarande på högsta modet i utlandets lysande societetskretsar och höra till de mest gouterade nöjena icke blott vintertiden och i de strålande balsalarna utan lika mycket under vårens och sommarens dagar i slottsparkerna och villaträdgårdarna.

Härom dagen hade *lady Rennell-Rodd*, den engelske gesandstens i Rom konstälskande gemål, arrangerat en sagolikt vacker kostymfäst med Olympen som motiv, vid hvilken hon själf uppträdde som Juno i en färgrik diamantgnistrande dräkt. I legationens härliga park, där fästen ägde rum utfördes af damer ur den högsta societeten en mängd kostymdanser äfvensom en del tablåer. Af dessa senare tillvann sig en grupp af tre bacchantinnor en öfversvallande beundran. För de många vännerna i Sverige till här förutvarande engelske ministern *sir James Rennell-Rodd* och hans maka från vistelsen i Stockholm 05—08, skall säkerligen den förtjusande taflan vara af särskildt intresse.

FRÅN SIR JAMES OCH LADY RENNELL-RODDS TRÄDGÅRDSFEST I ROM.

— Om två månader, sade Modig, ofta innan ens frågan var framställd.

Så en dag stötte Modig ihop med Aspgrén, hamnkaptén, som högg honom i armen. — I dag kommer säkert pojken, sade Aspgrén och log i skägg. Det har gått tio seglare förbi Bremön idag på hitresa.

Modig såg frånvarande på honom.

— Om två månader...

— Ja, ja, sade Aspgrén, det kan ju hända det dröjer, men var inte för säker, att du inte har honom här idag. Det har varit fint segelväder en hel vecka, ja, ja, adjö me sej, Modig. Till kvällen få vi nog en bris, som heter hälsa hem, tycks det.

Modig följde Aspgréns blick ut åt Vägnön, där en svart molnvägg sakta steg upp.

— Kanske idag.. kanske, upprepade Modig och så småningom tinade det upp inom honom. Tankarna började taga form och han ansträngde sig till ytterlighet för att fatta.

— Kanske idag, lillpojken briggen...

Den kvällen stod Modig ute vid verkstadsudden i stickande storm, och så stod han alltid sedermera när oväder rasade kring Hernön.

Men ögonen blefvo oroligare för hvar dag, ryggen blef än mera böjd, händerna än mera darrande.

(Forts. å sid. 544.)

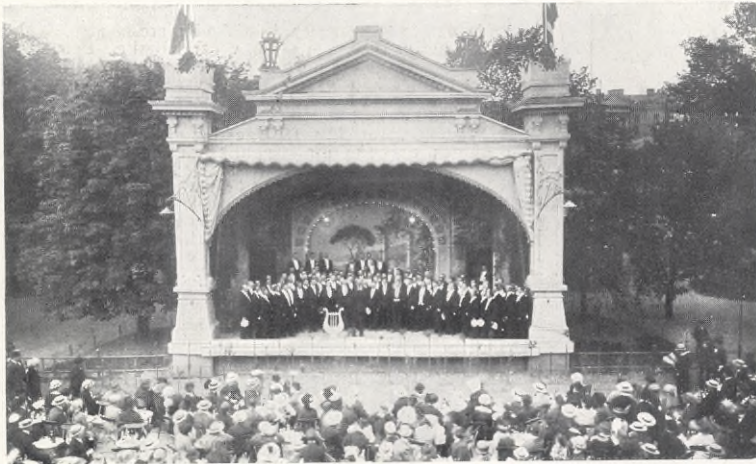

Foto. Francis, Göteborg.

Kliche. Bengt Sjöversparre.

DE FÖRENADE NORSKA OCH SVENSKA SÅNNGKÖRERNAS KONCERT PÅ LORENSBERG, GÖTEBORG, ANNANDAG PINGST.

Presidenten öppnade spelet genom att från presidentlogen, där han med en af sina döttrar tagit plats, slunga ut bollen. Den fotograf, som sändt oss vidstående bild, har haft turen att just i detta ögonblick "knäppa" presidenten.

Forts fr. sid. 542.

— Kanske idag, mumlade han till alla mötande som svar på en outtalad fråga. — Kanske idag..

* * *

Sydstormen hade lagt sig på söndagsmorgonen, regnet hade blåst bort och vattenpussarna glittrade i sol.

Inne hos Dahlbergs spelade solen genom pelargonier, löjtnantshjärta, fuxia och andra blomster på fönsterbordet. Gumman pysslade i spiseln, Dahlberg satt i bländhvita skjortärmar och läste postillan vid klaffbordet.

— Jag var nyss upp på kammarn, sade gumman, till hälften för sig själf, Modig har inte varit hemma i natt. Undrar just hvar

Gumman råkade se ut genom fönstret och hejade sig.

— Hva kan de nu vara igen. Gå ut du far och se.

Dahlberg gick ut på förstubron och tittade ett slag, kom sen in efter rocken och gick ned på kajen, där en uprörd hop utbytte hviskningar och förmodanden.

Ombord på briggen Malin stod en polis och samtalade ifrigt med kapten Lundin, som berättade på sitt okänsliga sjömansspråk.

— Ja, synd om gubben. Men det var mej en baddare till att simma. Kom han inte simmande ett par hundra meter ut i rykande storm. Det var fara för lifvet att få ut båten och fiska upp honom. Men det var slut innan vi fick'n ombord.

— Och Kalle, pojken hans, hur tog han det, frågade Rehnberg, polisen, och drog till presentningen öfver Modigs fötter.

— He, pojken, ja, präktigt pojke... jag ville inte skrifa om det till gubben... gick öfver bord i våras från bramrä... på Estlandskusten.

Till bild å sid. 533.

Den från förra sommarens Olympiad, populäre finske löparen W. Kohlemainen segrade härom dagen i New York i en femtonmils-löpning för professionals. Hans tid, 1 timme 20 min. 14 sek., mot senaste rekordet, 1 tim. 18 min. 15½ sek., anses synnerligen god med hänsyn till en besvärande bläst. Närmaste man, Billy Queal från Alexandria Bay, befann sig 700 yards bakom K., och mellan honom och näste man, Tom Longboat från Toronto, var afståndet en kvarts eng. mil. Kohlemainen inkom i ypperligt skick och tog hela löpningen med största lätthet.

Handelsstandens Sangforening i Kristiania aflade under pingstdagarna i Göteborg ett af stadens musikkretsar och dess stora allmänhet med lifligt intresse omfattadt sångarbesök och befäste därvid än ytterligare sitt anseende som en omsorgsfullt inöfvad kör med briljanta röster och besjälad af ungdomlig sångarglädje och entusiasm. Värdskapet gent emot de norska gästerna utöfvades af det framstående sångsällskapet "T.-S.", Göteborg, som därvid återgäldade den öfverströmmande hjärtlighet, hvarmed det vid sitt besök förra sommaren i Kristiania mottagits af Sangforeningen.

De norska sångarne gävo pingstdagen konsert i det af en entusiastisk publik till sista plats fyllda Konserthuset och annandagen tillsammans med "T.-S."-kören en konsert å Lorensberg, Göteborgs vackra och populära förlustelsepark och värds hus där älfven den angenäma afskedsfästen ägde rum.

President Wilson, själf en entusiastisk basebollspelare var härom dagen närvarande vid den mellan Washington och Newyorklagen af "The american league" i Washington utkämpade matchen.

Efter fotograf.

Kliche. Bengt Sjöversparre.

PRESIDENT WILSON SOM SPORTENTUSIAST.

INNEHÅLL

Redaktör Otto von Zweigbergk (biografi med helsidesporträtt). — Uppenbarelsekyrkans invigning. — August Strindbergs grafvård afläckes. — Carl Milles "Vingar" och Carl Eldhs "Mor" som gåfva till Uplands nation. — Teaterförbundets kongress. — Paul Wegeners gästspel i Stockholm. — Svenska pansarbåten "Thor" i Kiel. — Saltsjöbanans första elektriska tåg. — Ångaren "Nippon" strandad. — Bilder till sportskrönikan. — Wagnerminnet — Handelsstandens Sangforening i Göteborg. — Brittske lordpresidenten, viscount Morley besöker Berlin. — En hälsning fjärran från. — President Wilson och baseball. — En lysande kostymfäst. — "Lillpojken". Ber. af Eman.

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskild medgifvande förbjudes vid laga påföljd.